

Tē Jī koàn
Kitok lâi ê sî
Tē jī chiuⁿ
Chhùlí Kàngtàn
chi 4

Taⁿ chòeāu lán ài lâi kóngkhí, bô pòsiú chitê kàsī tī lán Kitoktô ê sìngióng ê lâibīn, sī bōe ēngtit ê líú. Ū Kitoktô, khiok sī kék sió sò bat teh iaukiú kóng, lán tiòh tùi lán ê Sínkeng lâi santû chit kù,"i tùi Sèng Sîn ê koānléng tâuthai, tùi chāiseklí Máliah chhutsì" ê òe khí lâi, òngbāng ē thang hō hiahê chiâⁿsít teh giâuḡi ê lāng khah pēngan.

Lūnkhi lāng ài giâuḡi i ê chhùlí kàngtàn ê sū, khiok m̄ sī kīntāi sinsin ê tāichì. C hitkhoán giâuḡi sng sī chū cháchá siatlip kauhōe ê sī, tòh íkeng ū lah. Chhinchhiūⁿ chū cháchá tòh íkeng ū chitê ̄toan chiá, kiòchò Khélínsahsuh(Cerin thus), tòh sī lôhaneh só teh kongkek ê, i sīíkeng ū teh giâuḡi chittiam. Iáu tī tak sītāi mā sī siôngsiông ū khòⁿkìⁿ hitkhoán lāng tī leh. Hiānkim chūjiān mā sī ū nò! Putkò tī chit tiongkan ū chit hāng chengchha tī leh. Cháchēng lóng sī kauhōe gōa ê lāng, lóng sī hiahê bô sìn Kitok sī sîn ê lāng, tī teh giâuḡi siochèⁿ i ê chhùlí kàngtàn ê sūsít. Sói Kitok ê sínsèng kah i ê chhùlí kàngtàn ê sūsít, in lóng sī siolián chòhóe teh siochèⁿ. In nā m̄ sī pēⁿpēⁿ chiapláp, tòh sī pēⁿpēⁿ kīchoát. Chóng sī hiānkim sī khah ài hunkhui lâi siūⁿ. Ū ê lāng chit bīn siū sìn Kitok sī sîn, iáh chit bīn sī chúchhiòng chhùlí kàngtàn ê sū, sī tiòh pànghē teh, khòⁿchò sī bē tàng káikoat ê buntê.

第二卷
基督來 ê 時
第二章
處女降誕
之四

Taⁿ 最後咱 ài 來講起，無保守 chitê 教示 tī 咱基督徒 ê 信仰 ê 內面，是 bōe 用得 ê 理由。有基督徒，卻是極小數 bat teh 要求講，咱 tiòh tùi 咱 ê 信經來刪除 chit 句，「伊 tùi 聖神 ê 權能投胎，tùi 在 室女馬利亞出世」ê 話起來，ng 望 ē thang hō hiahê 成實 teh 僥疑 ê 人 khah 平安。

論起人 ài 僥疑伊 ê 處女降誕 ê 事，卻 m̄ 是近代新新 ê tāichì。Chit 款僥疑算是 自早早設立教會 ê 時，tòh 已經有 lah。親像自早早 tòh 已經有一個異端者，叫做 Khélínsahsuh(Cerin thus)，tòh 是約翰所 teh 攻擊 ê，伊是已經有 teh 僥疑 chit 點。以後 tī tak 時代 mā 是常常有看見 hit 款人 tī leh。現今自然 mā 是有 nò! 不過 tī chit 中間有一項精差 tī leh。早前 lóng 是教會外 ê 人，lóng 是 hiahê 無信基督是 神 ê 人，tī teh 僥疑 siochèⁿ 伊 ê 處女降 誕 ê 事實。所以基督 ê 神聖 kah 伊 ê 處女 降誕 ê 事實，in lóng 是相連做伙 teh siochèⁿ。In 若 m̄ 是平平接納，tòh 是平平 拒絕。總是現今是 khah ài 分開來想。有 ê 人一面是有信基督是神，亦一面是主倡 處女降誕 ê 事，是 tiòh 放下 teh，看做是 bē tàng 解決 ê 問題。

Chitkhoán chhinchhiat ê kèbô,
choanchoan sīui tiòh thiàⁿthàng hoàngi
chiá chiah lâi siūⁿ ê, sī òngbāng Kitoktô ê
Sìn keng hōⁿ lāng khah khoài thang sìn.
Kísit che sī bōe ē ê sū. Kitoktô ê Sìn keng
sī koattoàn bē tàng chhòng hōⁿ i khah
iôngi sìn. Inūi Kitoktô só sìn ê, tòh sī
choân útiū kan chòe tē it thang
chheⁿkiāⁿ, ûilân sìn ê sū, tòh sī sìn kóng,
Siōngtèu chiáⁿchò lāng! tōu chiáⁿ jiòkthé!

Lán ài lán ê Sìnkeng, hōⁿ lāng khah
khoài thang sìn! Bē lah! Lán só khòalū ê,
sī hitkhoán chhinchhiat ê kèbô, m̄ sīē hōⁿ
lāng khah khoài sìn lán ê Sìnkeng,
hoántg sīē hōⁿ lāng tú tiòh kohkhah ohtit
ê buntê. Inūi nāanne, āulâi tek khak beh ũ
chēchē susióngka koh gīlūn kóng,
ánchóaⁿ Siōngtèe chiáⁿchò lāng?
Hoānnāu chhimtīm ê susióngka tiāⁿ tiòh
sīē tú tiòh chit chióng ê buntê, iā soah ài
chhutlât chhìkhòanⁿē thang káikoat bōe.
Chhinchhiūⁿ kócháū chitê īⁿtoan chiá, sī
m̄ jīn chhùlí Kàngtàn ê sū, iā i ũ chīn só ē
ê khùilât lâi chhìkhòanⁿ, siūⁿ kóng, "Tī thiⁿ
nìh ê Kitok, tī kaisat Thêpiliū ê chápgoⁿ ní,
ū tui hitê koânkoân ê sóchāi lóhlâi, ká
púnsin kah hit síoa saⁿcháp hòe ê tē nìh
ê lésu kiatliân chiáⁿchò
itthé." chhinchhiūⁿ chit khoán ê siatsióng,
beh lâi póchhiong chhùlí Kàngtàn ê sū,
lán siūⁿ siáⁿ khoán? Che sī in chòe siān ê
só chò, ígōa ũ chēchēīⁿtoan chiáū
chhutlât teh chhìkhòanⁿ, Chóng sī bōu
khah hó ê káisoeh. Chhì siūⁿ, kám iáu ũ
siáⁿmìh khah hó ê hoattōⁿ thang lâi
kiànchèng hōⁿ lāng chít bīn ē thang sìn
Kitok ê hòasin, iā koh chít bīn ē thang hui
jīn i ê chhùlí Kàngtàn ê sūsit.
Chhinchhiūⁿánne, lán teh kóng khài ká
Sìnkeng chhòng hōⁿ iôngi thang sìn, che
kísit sī bô ògī ê òe.

Chit 款親切 ê 計謀，專專是為 tiòh 疼
痛懷疑者 chiah 來想 ê，是 òng 望基督徒 ê
神經 hōⁿ 人 khah 快 thang 信。其實這是
bōe 會 ê 事。基督徒 ê 信經是決斷 bē
tàng chhòng hōⁿ 伊 khah 容易信。因為基
督徒所信 ê，tòh 是全宇宙間最第一
thang 生驚，為難信 ê 事，tòh 是信講，
上帝有成做人！道有成肉體！

咱 ài 咱 ê 信經，hōⁿ 人 khah 快 thang
信！Bē lah! 咱所掛慮 ê，是 hit 款親切 ê
計謀，m̄ 是 ē hōⁿ 人 khah 快信咱 ê 信經，
反轉是 ē hōⁿ 人 tú tiòh kohkhah oh 得 ê 問
題。因為若 áne，後來的確 beh 有
chēchē 思想家 koh 議論講，án 怎上帝會
成做人？凡若有深沈 ê 思想家 tiāⁿ tiòh 是 ē
tú tiòh chit 種 ê 問題，也 soah ài 出力試
看 ē thang 解決 bōe。親像古早有一个異
端者，是 m̄ 認處女降誕 ê 事，也伊有盡所
會 ê 氣力來試看，想講：「Tī 天裡 ê 基
督，tī 該撒 Thêpiliū ê 十五年，有 tui hitê
高高 ê 所在落來，kā 本身 kah hit 時 óa
三十歲 ê 地裡 ê 耶穌結連成做一體。」親
像 chit 款 ê 設想，beh 來補充處女降誕 ê
事，咱想啥款？這是 in 最善 ê 所做，以外
有 chēchē 異端者有出力 teh 試看，總是
無有 khah 好 ê 解說。試想，kám iáu 有
啥物 khah 好 ê 法度 thang 來見證 hōⁿ 人一
面 ē thang 信基督 ê 化身，也 koh 一面 ē
thang 非認伊 ê 處女降誕 ê 事實。親像
ánne，咱 teh 講起 ài kā 信經 chhòng hōⁿ
容易 thang 信，這其實是無意義 ê 話。

Lán ū thiaⁿkìⁿ lāng teh kóng, suiⁱjiān lésu sitchāi sī lôséhuh kah Máláh lāi seⁿê kiáⁿ, ēng áⁿne, Siōngtè mā sīē thang lāi oānsēng i ê hòasin ê sūgiáp. Chúⁿchò ūiáⁿ lāi kóng, chāi Siōngtè khiok sī búsó putlêng. Chóng sī chitê chhùlí Kàngtàn ê sūsít, to ū lāng teh chòchèng, áⁿchóaⁿ lán kóng bōe? Chāi Siōngtè che mā sī iōngī, thang ēng áⁿne lāi oānsēng i ê hòasin ê sūgiáp. Chóng sī chāi lán che kám sī pēⁿpēⁿ iōngī thang sìn ê sū? Góa teh kīkoài, áⁿchóaⁿ lán ài kakī thuichhek Siōngtè ê ìsù? lāh áⁿchóaⁿ bô beh chiapláp kàuhōe íkíp sèngchheh só chútiūⁿ Siōngtè sōū chò ê sū? Chhinchhiūⁿ sósī ê hūháp tī só ê khoánsit, i ê chhùlí Kàngtàn sī ū hūháp tī i ê hòasin ê sūsít, áⁿchóaⁿ lán m̄ sìn?

Ittēng m̄ thang! Kìsít chit n̄ngê kàulí, i ê chūnbōng tiāⁿ tiòh sī sio kiatliān. Lán ū kenggiām tiòh chēchē ê sūsít, lóng sī piáusíanne. Ín chitê lē lāi kóng, Tekkok ū chit ūi sīnhák ka, i ū kàsī hákseng, chit bīn sìn hòasin ê tōlí, iáh koh chit bīn hui jīn chhùlí Kàngtàn ê sūsít. Chóng sī kiatkiók hiahê hákseng, nā m̄ sī pēⁿpēⁿ pósiú chit n̄ng tiâu ê tōlí, tòh sī pēⁿpēⁿ pàngsak. Chit pēng ê lāng sī ná chìnjip tī chhim ê sóchāi, lāi liáukái Kitok sī sīn, simlāi tit tiòh tōa ê chhuipek lāi pósiú i ê chhùlí Kàngtàn ê sūsít. Koh chit pēng ê lāng sī pēⁿpēⁿ kīchoát chit n̄ng tiâu ê tōlí, soah chiáⁿchò chitê ìit sīn lūnchiá (Unitarian).

Che sī chēchē kenggiām, sōū chísi lán chai ê kiatlūn. N̄ng tiâu ê tōlí, sī kiāⁿ siāng tiâu ê ūnmiā. Sój lāng nāi kiānsiat hitkhoán chiatthiong ê sīngióng, khng chiatthiong ê thāitō, beh lāi susiúⁿ

咱有聽見人 teh 講，雖然耶穌實在是約瑟 kah 馬利亞來生 ê kiáⁿ，用 áⁿne，上帝 mā 是 ē thang 來完成伊 ê 化身 ê 事業。準做有影來講，在上帝卻是無所不能。總是 chitê 處女降誕 ê 事實，to 有人 teh 做證，án 怎咱講 bōe? 在上帝這 mā 是容易，thang 用 áⁿne 來完成伊 ê 化身 ê 事業。總是在咱這 kám 是平平容易 thang 信 ê 事? 我 teh 奇怪，án 怎咱 ài kakī 推測上帝 ê 意思? 亦 án 怎無 beh 接納教會以及聖冊所主張上帝所有做 ê 事? 親像鎖匙 ê 符合 tī 鎖 ê 款式，伊 ê 處女降誕是有符合 tī 伊 ê 化身 ê 事實，án 怎咱 m̄ 信?

一定 m̄ thang! 其實 chit 兩個教理，伊 ê 存亡 tiāⁿ tiòh 是相結連。咱有經驗 tiòh chēchē ê 事實，lóng 是表示 áⁿne。引一個例來講，德國有一位神學家，伊有教示學生，一面信化身 ê 道理，亦 koh 一面非認處女降誕 ê 事實。總是結局 hiahê 學生，若 m̄ 是平平保守 chit 兩條 ê 道理，tòh 是平平放 sak。一 pēng ê 人是 ná 進入 tī 深 ê 所在，來了解基督是神，心內得 tiòh 大 ê 催逼來保守伊 ê 處女降誕 ê 事實。Koh 一 pēng ê 人是平平拒絕 chit 兩條 ê 道理，soah 成做一個唯一神論者 (Unitarian)。

這是 chēchē 經驗，所有指示咱知 ê 結論。兩條 ê 道理，是行 siāng 條 ê 運命。所以人若 ài 建設 hit 款折衷 (chiatthiong) ê 信仰，khng 折衷 ê 態度，beh 來思想基督教，是反轉 hō伊變做無力

Kitokkàu, sī hoántng hō i piànchò bô lát ê chongkàu, koh iā sī putchí bô thòtòng ê hoattō.

Chit sī ài lán m̄ bián koh gīlūn koanhē lán ê Chú ê háksoat, chhiáⁿ chòhóe lâi siūⁿ, lán só thiàⁿ ê Chú ê jīnkeh. Chhiáⁿ lán ēng kī kah kèngùi ê liāmthâu lâi siūⁿ i ê hòasin ê òbiāu ê tōlí, tòh sī kóng, tōu chiáⁿ jiókthé! Siōngtèu chiáⁿchò lāng! Hitê bat àⁿ lóhlâi thiàⁿ lán, iā lán iūgoân ū thiàⁿ i ê, tòh sī Kitok, sī Siōngtè ê éngoán ê sèng Kiáⁿ, sī tùi kóchá ílâi pún ū ê, chiápchiáp chhuthiān. Chhì siūⁿ, chū chá só kenggiām ê Kiùchú tàn, tákpái nā siūⁿ tiòh Kitok ū chhutsì lâi chò eⁿ'á, hit sī tī hitê tansūn ê sìngióng ê lâitong, kám m̄ sīū khoàilók kah pēngan tīteh? kòekhì bô ū khòan'kìⁿ siáⁿmìh, tī chionglâi mā sī bôu siáⁿmìh ē thang khílâi iôchoah chitê sūsít. Nāng chheng nī kú, kàuhōe só kiànchèng ê, iūkoh kàuhōe éngoán só beh sò chiaplâi kiànchèng ê, tòh sī kóng, "góa sìn I tókseⁿ ê kiáⁿ, lán ê Chú lésu Kitok. I tùi Sèng Sîn ê koānléng tâuthai, tùi chāiseklí Máliah chhutsì."

ê 宗教，koh 也是不止無妥當 ê 法度。

Chit 時 ài 咱 m̄免 koh 議論關係咱 ê 主 ê 學說，請做伙來想，咱所疼 ê 主 ê 人格。請咱用奇異 kah 敬畏 ê 念頭來想伊 ê 化身 ê 奧妙 ê 道理，tòh 是講，道有成肉體！上帝有成做人！Hitê bat àⁿ 落來疼咱，也咱猶原有疼伊 ê，tòh 是基督，是上帝 ê 永遠 ê 聖 kiáⁿ，是 tùi 古早以來本有 ê，chiápchiáp 出現。試想，自早所經驗 ê 救主誕，tákpái 若想 tiòh 基督有出世來做嬰 á，hit 時 tī hitê 單純 ê 信仰 ê 內中，kám m̄ 是有快樂 kah 平安 tīteh? 過去無有看見啥物，tī 將來 mā 是無有啥物 ē thang 起來搖 choah chitê 事實。兩千年久，教會所見證 ê，又 koh 教會永遠所 beh 續接來見證 ê，tòh 是講：「我信伊獨生 ê kiáⁿ，咱 ê 主耶穌基督。伊 tùi 聖神 ê 權能投胎，tùi 在室女馬利亞出世。」